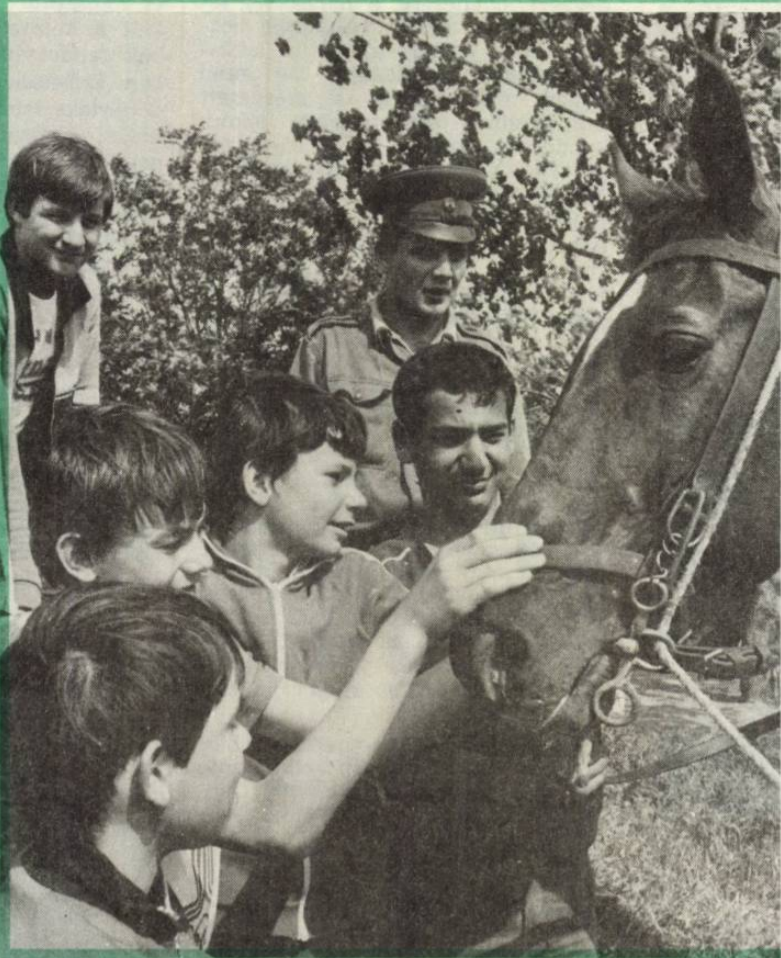

ÚTTÖRŐK AZ ŐRSŐN

Miről nevezetes a hercegszántói határőr-úttörőgárda? Arról, hogy a legutóbbi járási határőr-úttörőszemlén elsők lettek a járőrversenyesben, s ez épp elég ahhoz, hogy a járás többi úttörőcsapata irigykedjen, a szántói úttörők pedig büszkéleg legyennek teljesítményükre, s a közös sikeren felbuzdulva újabb célokat tűzzenek ki maguk elé.

Kerekes Gábor határőr, az őrs KISZ-alapszervezetének titkára fél éve foglalkozik a gyerekekkel, akik mind a helyi magyar általános iskola – van délszláv iskola is – tanulói. Lelkes kis társaság, és patronálók, a hercegszántói őrs kiszesei is mindent megtesznek, hogy tanuljon, fejlődjön, még jobban összerázdjon ez a „csikócsapat”.

Kerekes határőr elmondta: a gyerekeket jutalomból hívták meg a mai napon az őrsre, a járási versenyen elért szép eredményeikért. Ismerkednek a kutyákkal, a lovakkal – fel is ülhetnek rá, mert hiszen ez a dologban a legizgalmasabb –, sőt egy valódi géppisztolyt is megnézhetnek: a határőrök szétszedik, hogy láthassák a pajtások a szerkezetét.

Az őrs udvarán nagy az izgalom: valaki meghallotta Kerekessel folytatott beszélgetésünket, s már mindenki tudja, hogy őket fogjuk lefényképezni. „Benne leszünk a Határőr újságban!” – lelkesedik Arpi, aki bennfentes az ilyen dolgokban, hiszen édesapja határőr. És rohannak a paripához, kezdődik a lovaglás. Mindenki fel szeretne ülni, de nem

mindenkinek van meg a bátorsága hozzá. Veres Éva az első. Nagy a ló, ő meg kicsi, hát elkél a határőr bácsi segítsége.

– Utál már lovon? – kérdezem.

– Igen, csak nem ilyen nagyon. Apukámnak is van – feleli „magas lóról” a kislány.

A nyolcadikos Mészáros Feritől megtudom, hogy huszonketten tagjai a határőr-úttörőgárdának, vagy ahogy ők nevezik, a határőr-szakkörnek.

Feri legnagyobb élménye az erdei majális volt, ahol kutyabemutató, vaktöltényes lövészet, jelzőrakéta fellövés és szőkevény elfogásának bemutatása jelentett érdekes és tanulmányos látványt. A szakkör nyolc legjobb tagja – akik a járási versenyt is megnyerték – részt vehet a megyei szemlén, s ha azt is megnyerik, az országoson. Akkor pedig igazán híresek lesznek, talán a rádió is csinál velük riportot.

A hetedik Kovács Árpi, akinek édesapja főtörzsőrmester a hercegszántói FEP-en, hasznos tagja a csapatnak, többet tud a többiekénél, ez meg is látszott a verseny közben. A katonai kérdések mindegyikére helyesen felelt.

– Csak Mészáros Feri tud többet nálam, de hát ő a csapatvezető – mondta kis lámpalázzal.

Ezen a szép, napos délutánon gyermekszíjajtól volt hangos az őrs.

H. L.

A HALÁSZ és a Ferenc-csatorna

Kicsiny halásztanya a Ferenc-csatorna partján, Fölötte lombok susognak. Vadregényes vízpart, csönd. Idegen ritkán vetődik erre. Varsák és lesálló hálók száradnak a fűvön, mögöttük a napkorong.

Óreg halász igazgatja a varsákat a lemenő nap fényében. Jöttünkre félbehagyja.

– Idős Illés János vagyok.

Szélcserezett arcú, nyugodt ember. Beljebb invitál a házba. A lócára telepedünk, homoki vörös bor kerül az asztalra.

– Rég volt már ilyen rossz év, mint az idejé. Az időjárás miatt. A hal is úgy van, mint az ember, ha jó idő van, vikendezik. Ha rossz? A hal meghúzódik a meder fenekén.

– Azért csak akadt valami a hálókba.

– Az semmi se volt. Néhány dévér, kárász, egypár ponty. Pedig van itt hal. Compó, csuka, harcsa, meg volna is. Kihevülhetne már az idő...

– Orvhalászok járnak erre?

– Kicsupálták már egy párszor a varsáimat. Az ember nem tud mindenhol ott lenni. Néha egymagam is megfogom őket, de többnyire a határőrök segítenek. Ha orvhalászt látok, szólok a kövesútnál álló járőrnek, az betelefonál az őrsre, és kijön a riadócsoporthoz. Ugye ki tudja, hogy mit akar az idegen? Lehet, hogy csak orvhalász, de lehet, hogy határsértő.

A témánál vagyunk. Csakhamar kiderül: neki is volt két elfogása. Megkértem, mesélje el az érdekesebbiket. Mintha tegnap történt volna, olyan elevenen szí-

nekkel idézi föl emlékeztéből a három évvel ezelőtti izgalmas történetet.

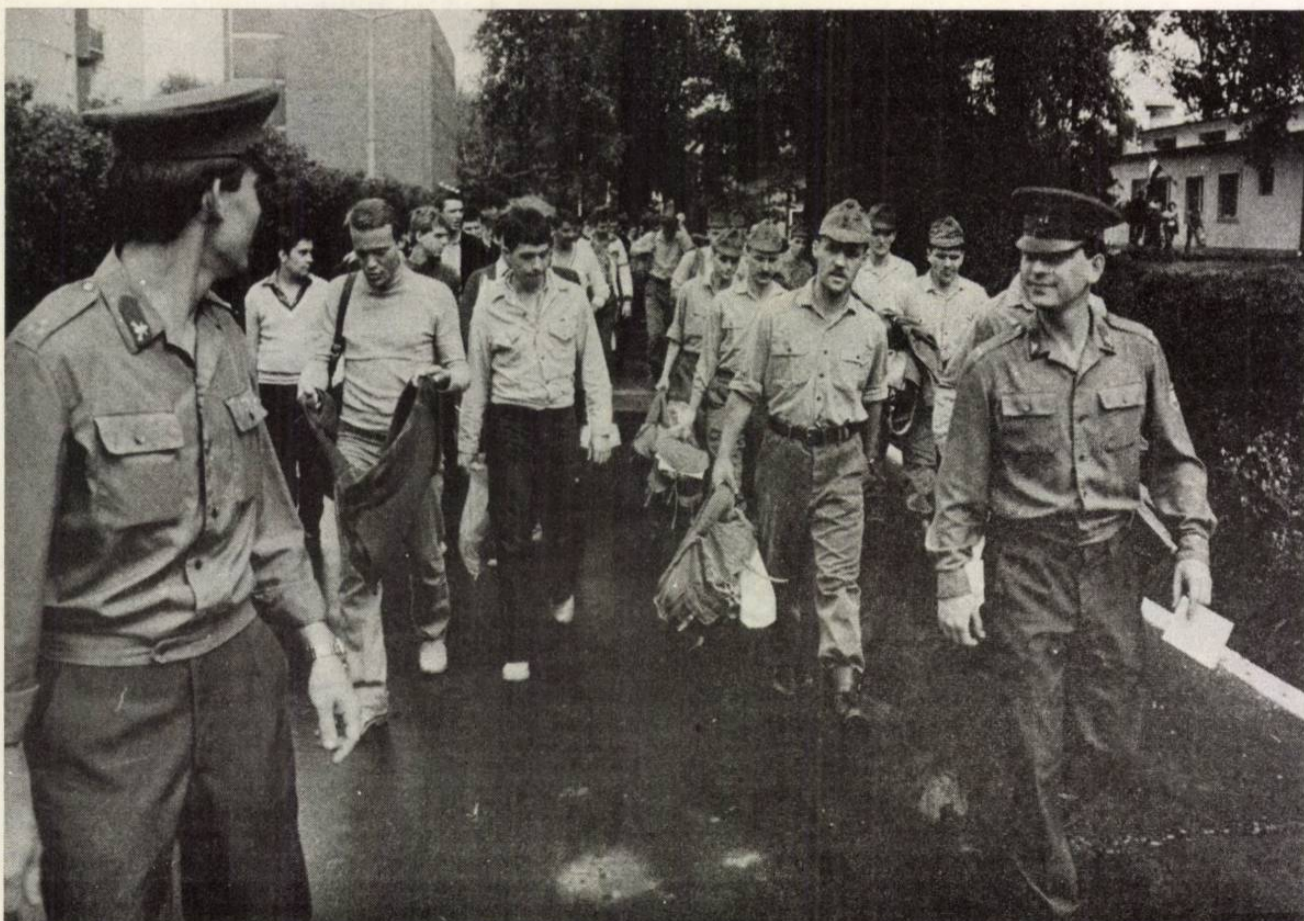
– Június volt, borús, csepergős idő. Egymagam voltam kint, a Kadián, az öreg holtág-vízen. Varsákat raktam le csónakból. Ahogy evezek, az erdőszegély árnyékában mintha két emberfejet láttam volna a sűrű közt. Eltűntek. Talán nem jól láttam. Odébb egy varsát szúrta le a karóval, ahogy fölneveztem, megint láttam a két fejet. Ők is észrevettek. Az egyikük rám szólt: „Halász bácsi! Van hal?”

Nem ismertem őket. Két gondolatom volt, vagy orvhalászok, vagy disszidálók. Olyan rész ez, ahol a madár se jár, sűrű dzsungel a part. Láttam, merre ha-

Vera néninek sokat kell aggódnia az uráért

Fiával, ifjabb Illés Jánossal

MEGJÖTT A VÁLTÁS

Akad közöttük lakatos, mérnök, élsportoló. Az ötvenes évek végén születtek, most nőtték katonává. Egyforma szorongással, izgatottan élék át az újjal való találkozás első perceit, a bevonulást. Katonáság, határőrség. Mit is jelentenek ezek a szavak azoknak, akik a huszadik század vége felé a régítől összehasonlíthatatlanul szebb, zavartalan gyermekkor után öltik fel az egyenruhát? Érthetik-e a szolgálat fontosságát, pótolni tudja-e nekik az otthon, a szülőket, a barátokat a laktanya, a katonaelet?

Egyiket sem teljes mértékben. De nem is cél az. A katonaelet két esztendeje számos olyan változást hoz a fiatal ember életében, amelyre korábban nem kerülhetett sor. A huszonnégy hónap férfivá érleli a bevonuló tizenéveseket.

Az első percek a legnehezebbek. Az elosztáskor feszült a légkör a körletben, az idegen ágyon talán álmatlan az első éjszaka. A gon-

dolat még gyakran időz otthon. Néhány nap múltán belerázódnak, felveszik a katonaelet ritmusát, s egyre hamarabb érkeznek el az otthoniakkal való találkozás várva várt vasárnapi percei.

A frissiben egyenruhát öltött határőröket azok az idősebbek várták, akik ezen a június eleji napos reggelen egymásra mosolyogtak, s ez azt jelentette: „No, pajtás, megjött a váltás!” Természetesen az újaknak még sokat, nagyon sokat kell tanulni ahhoz, hogy a leszerelők helyébe lépjenek. De már megtették az első lépéseket, túljutottak a bevonulás s az utána következő órák nehézségein.

A mostani bevonulás egyben cáfolata a nagybácsi, ismerősök anekdotáiból táplálkozó rémtörténeteknek. Kiderült, hogy – mint azt egyikük az első estén őszintén, mosolyogva megfogalmazta – „de hiszen egészen jó itt!”

Fotó: Réz

Mészáros

